

V Praze dne 13.9.2012

Věc

Reakce na dopis pana ministra ze dne 20.8.2012 k připomínkování materiálu „Analýza problematiky odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání s návrhem věcného řešení“

Vaše č.j.: MF-79909/2012/35-354

Vážená paní doktorko,

jménem České společnosti aktuárů („ČSpA“) Vám děkuji za možnost vyjádřit názor naší společnosti k analýze problematiky odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání.

K novele zákona č. 266/2006 Sb.

ČSpA souhlasí s výtkami LRV k novele zákona č. 266/2006 Sb., zejména s výhradou k formě odškodnění v podobě sociální dávky, kdy nemusí docházet k plné reparaci vzniklé újmy. Důsledky v podobě soudních sporů a doplňování odškodnění podle občanského zákoníku jsou zřejmé. Mohly by též vést k pokrytí tohoto rozdílu komerčním pojištěním, které by z důvodu selekce bylo cenově výrazně nepříznivější než případná kompletní privatizace v podobě povinně smluvního pojištění.

Z hlediska pojistně matematického lze dodat, že jakékoliv systémové změny v odškodňování znamenají ztížení nebo znemožnění oceňování případných závazků z důvodu problematické využitelnosti minulé zkušenosti a dat.

K přechodu z průběžného na kapitálový systém

Materiál také velmi dobře vystihuje problematiku přechodu z průběžného na kapitálový systém. Ocenění závazků je provedeno běžnými pojistně matematickými metodami. Z možností, jak se vypořádat se starými závazky, preferujeme variantu č. 1. Nemělo by se ale stát, že by licencované pojišťovny odpovídaly za všechny závazky kanceláře zároveň s tím, že by tyto závazky byly převedeny na kancelář, přestože by je stát dále hradil. V takovém případě by bylo nutné vytvořit rezervy okamžitě. Následně by byla snaha pojišťoven postavit proti těmto rezervám závazek státu tyto závazky nadále platit, což je minimálně nestandardní a problematický přístup. Je tedy třeba explicitně vyjádřit, že závazky zůstávají státu a že kancelář je jen vypořádacím místem.

Ve vyčíslení závazků schází poplatek za náklady na likvidaci, který je potřeba ke každoroční výplatě přičíst – toto je zásadní připomínka.

K souvislostem s právem EU

V kapitole III. je zmíněna směrnice 2009/138/ES (Solventnost II). Pro úplnost lze dodat, že z dostupného znění implementačních opatření (level 2) k této směrnici lze vzít v úvahu následující informace.

- Ve článku 1bis (9) a v ANNEX I je definováno odvětví „workers compensation“ a v celém předpise se s tímto odvětvím standardně počítá:

„Health insurance obligations which relate to accidents at work, industrial injury and occupational diseases and where the underlying business is not pursued on a similar technical basis to that of life insurance.“

- Pravidla výpočtu kapitálového požadavku podle standardní formule jsou uvedena ve článku 134 HUR17, 136 HUR19, 137 HUR20
- Například srovnání s kalibrací pojištění odpovědnosti z provozu vozidel vychází obecně realisticky. Riziko rezerv je z cela jistě výrazně větší ve „workers compensation“ než v pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. U pojistného to pravděpodobně naopak, v souladu s kalibrací. Pravděpodobně se však nikdo nezabýval, zda kalibrace samotného „workers compensation“ je pro zamýšlený český model přiměřená.
 - Annex NLUR1 – Motor vehicle liability insurance (pojištění odpovědnosti z provozu vozidla) – směrodatné odchylky 10% (premium risk) a 9% (reserve risk)
 - Annex HUR1 – workers compensation – směrodatné odchylky 5,5% (premium risk) resp. 11% (reserve risk).
- Nakonec je zde otázka, do kterého odvětví (v rámci Solventnosti 2) mohou patřit renty. Existuje argumentace proti zařazení rent z povinného ručení do životní části standardní formule. Renty ze zamýšleného pojištění pracovních úrazů a nemocí z povolání jsou k nim analogické.
- Je třeba, aby se zástupci českého státu (Česká národní banka a Ministerstvo financí) k této problematice vyjadřovali na evropské úrovni již nyní, kdy se pravidla pro Solventnost 2 vyvíjejí, ne po zavedení nového druhu pojištění, kdy již pravidla budou platit a nemusí být v souladu s principy nového pojištění.

K návrhu věcného řešení – zmiňujeme pouze zásadní připomínky

V první řadě je třeba upozornit na to, že půjde o odvětví v průměru s nejdelšími závazky v rámci neživotního pojištění, a tudíž se zvýšenou nejistotou v jejich oceňování. Lze si to představit zjednodušeně jako pojištění odpovědnosti z provozu vozidla bez škod na majetku. Zůstane „jen“ dlouhodobé léčení a poškození zdraví.

Proto považujeme za důležité podpořit navrhované řešení v těchto bodech, a za nás se jedná o zásadní připomínky:

- Zachovat oceňování škod podle zákoníku práce. Možnost používat minulou zkušenost.
- Zavedení možnosti kapitalizace rent /nároků. Důležitá je oboustranná dobrovolnost, jak na straně poškozeného, tak na straně pojišťovny, aby nedocházelo k selekci a morálnímu hazardu.
- Zmražení pojistného na 5 let, vzhledem ke zmíněné rizikovosti. Nicméně bude třeba okamžitě navýšit sazby k pokrytí nákladů na rehabilitace. Jedná se o nový nárok.

Naopak doporučujeme, aby pojišťovny k provozování tohoto pojištění musely získat speciální licenci, a to z těchto důvodů:

- Vysoká rizikovost nového pojištění
- Není zatím přesně vyjasněno, zda budou členové kanceláře přebírat závazky při případném krachu jiného člena. Pokud ano, je třeba mít velmi přesně a vymahatelně vymezeno, kdo je a kdo není členem - licencování.
- Je třeba zvlášť hlídat riziko případného dumpingu. Vzhledem k dlouhodobosti pojistného plnění může trvat i více než 5 let, než se projeví nedostatečnost pojistného. Opět lze zmínit

souvislost s přebíráním závazků za případný krach. Dalším rizikem v takové situaci je neúměrné omezování pojistného plnění.

K technickým detailům bychom rádi upozornili na tyto zásadní připomínky:

- Problematickou vymahatelnost malusů v pojištění odpovědnosti z provozu vozidel „z obchodních důvodů“, a tedy příležitost se pokusit vymahatelnost zajistit.
- V této souvislosti bude problém vyhodnotit škodovost klienta, protože léčení, ustálení zdravotního stavu a konečné ocenění škody trvá mnoho let. Přitom vyhodnocování je třeba dělat již po roce. Je běžné, že trvá o něco více než rok, než je možné ocenit rentu. Do té doby o ní pojišťovna nemusí vůbec vědět. Nemělo by se stát, že se při hodnocení škodovosti klienta na tento fakt zapomene.
- Do fondu prevence a garančního fondu by neměly být příspěvky definovány procentem z pojistného. Naopak by místo na pojistném měly záviset na rizikovosti. Lze založit například na uvažovaných minimálních sazbách. I tento princip se v ČKP osvědčil.
- Bylo by vhodné zpřesnit definici 5% slevy při dobrém škodním průběhu. Není zřejmé zda je výsledkem 5% za 5 let dohromady nebo každý rok 5%.

Na závěr bychom rádi zmínili, že by bylo vhodné neuvést v platnost v jeden den účinnosti Solventnost 2, Občanský zákoník (obojí 1.1.2014) a toto nové pojištění.

Pověření členové výboru naší společnosti pro tuto problematiku jsou RNDr. Jan Šváb, PhD. (jsvab@koop.cz) a Mgr. Josef Lukášek (josef.lukasek@allianz.cz). Prosím Vás, abyste pro zajištění hladšího průběhu případnou další komunikaci směřovali přímo na ně.

S úctou,

Petr Bohumský
předseda
Česká společnost aktuárů